

Pista 4. Done'm asguilando (Muro) - Urbàlia Rurana amb Maurizio Martinotti*Del disc Territoris amables, Ethnosuoni i Resistència, 2002*

Done'm asguilando si me'l té que dar.
 En esta cistella me'l té que posar.
 Done-me-lo prompte que me'n tinc que anar
 a missa maitines, a missa del gall.

Òbriguen el pastador,
 no tinguen ningun reparo,
 que són festes de Nadal
 i venim per l'asguinaldo.

Done'm l'asguinaldo, senyora, por Dios,
 que si no me'l dóna, li amusse el gos.
 Li n'amusse uno, li n'amusse dos.
 Done'm l'asguinaldo, senyora, por Dios.

Passen bones festes, festes de Nadal,
 bones tarongetes i un conill ben gran.
 La nit de maitines, la nit de Nadal,
 s'afanyen les dones i maten el gall.

Done'm l'asguilando si me'l té que dar,
 que la nit és fosca i se n'hem d'anar.
 Al peu de la serra a fer el sopar:
 arròs i cebeta i bon bacallà.

Pista 12. Els pastorets (el Verdegàs, Alacant) - Grup de Restauració Folklòrica de València i Fermín Pardo*Del disc Alacant Alacant, EGT, 2004*

Abaixa de les muntanyes
 la colla de pastorets,
 que és el dia de Nadal
 i ha naixcut el Jesuset.

Pastorets i pastoretes,
 què li farem al ninyet?
 Calcetes i sabatetes,
 camiseta i gamboixet.

Pastorets i pastoretes,
 ja podeu preparar
 calcetes i sabatetes
 que el Jesús l'hem d'acurtar.

Pastorets i pastoretes,
 feu-me llenya que tinc fred,
 no la feu d'argelagues,
 feu-me-la de romeret.

Pastorets i pastoretes,
 la despedida faré:
 qui mos ha juntat ací,
 mos junte en la Glòria, amén.

Costums - 4t de Primària

La vespra de Nadal ja és un costum per a Carme, Omar, Nelo i Eugènia passar la nit cantant asguilandos. Comparteixen aquesta nit des que tenien tres anys i ja s'ha convertit per a ells en una data destacada en els seus calendaris.

A més enguany no hi falta ningú. Manel, el pare de Nelo, ja ha tornat d'Alemanya i la colla es troba completa, per als xiquets ja no hi cal ningú més.

—Que bonic! Quanta gent! —diu Manel en veure la colla.

—Sí, aquesta nit sempre em porta records de la meua infantesa —afegí Roser.

—Tots plegats al carrer com quan era menut i compartíem històries velles i recents —diu Manel mentre la seua ment viatja per un instant al seu passat.

—Sí, a l'estiu a la porta del carrer prenent la fresca i a l'hivern a la vora de la llar sentint xisclar el foc encisats per les seues formes i colors —diu Roser amb la mirada perduda.

—Encara recorde com si fóra ara com el meu tio m'explicava mil i una apostes que els homes feien a la plaça. "I aquell dia feren una aposta per veure qui corria més ..." com deia ell —continua explicant Manel mentre els xiquets se'l miren embadalits.

—O com les dones es provocaven al safareig, mentre les més velles feien ús de la seua saviesa per a deixar entreveure que en sabien més que les més joves —explica Roser.

—La veritat és que quan érem menuts vivíem més a prop del veïnat, érem tots com una gran família, treballàvem junts i gaudíem junts. I el Nadal sempre era màgic.

—Sí, i tots junts eixíem a compartir la festa de l'asguilando, com hui.

—Sí, ens organitzàvem en colla i baixàvem des de les cases més altes del poble tocant de porta en porta. Era fantàstic veure tota la colla demanant ací i allà. Encara recorde veure la tia Vicentica baixant amb les falces plenes d'anous —continua Manel.

—Sí, i també ens donaven figures i panses.

—Després en acabar l'acapte ens repartíem el que havíem arplegat com a bons germans, o bescanviàvem allò que més ens agradava.

—Jo sempre triava les anous, després em passava el Nadal trencant-ne per a totes les menjades.

En trobar-se al carrer tots s'han saludat amb somriures, besades i donades de mà. Abans de començar la passejada han fet un cercle ben redó al voltant de la seua pròpia taula, i així han assajat la cançó amb una nota per paraula. Amb aquest cercle tan màgic tots a l'una s'han conjurat per a començar alegrement a cantar conjuntament pels carrers de la localitat.

- I si fem la primera parada a cal rector? –diu Manel.
- Al rector li agraden les nades!
- I de segur que l'asguilando també!
- Vinga, *mone!*

La colla enfila el camí del carrer Major i en la plaça de l'església enceta el seu particular acapte. La porta de l'abadia s'obri de seguida i el rector els ofereix uns rosegons i uns cabassets de massapà que estan d'allò més bons.

El pare d'Omar i els seus amics el saluden amb confiança, no és la primera vegada que han compartit junts alguna festa. Quan van inaugurar la mesquita la comunitat àrab va convidar tot el poble, i també el rector. Fou un acte molt bonic, on la pau i la germanor va surar per l'aire deixant de banda els egoismes. Igualment quan es va reformar l'església el rector va fer una invitació a l'imam de la mesquita, de la mateixa manera. Tots begueren junts un te ben gustós mentre raonaven d'açò o d'allò tranquil·lament.

Després de la visita al rector enfilen camí de ca Fermí. És el forner amb més solera del poble i sempre els espera disposat a compartir el seu orgull; els dolços que cada any fa com son pare l'ensenyà. Son pare els havia après a fer de son pare i aquest a la vegada del seu. Un ofici que en aquesta família porta dècades passant de pares a fills.

- Hui és nit de costums! –crida una de les de la colla.
- Fermí ens obrirà la porta! –li contesta un altre.
- Encara que apague els llums!
- Prepara't Fermí! Mengem més que una revolta de riu!
- Hahaha! –riu la colla al complet.

Els majors, homes i dones, gaudeixen per igual d'aquesta festa tan especial. Els més menuts no paren de fer sorolls amb carraques, simbombes, botelles, culleres, canyes, tambors... Carme, Eugènia, Nelo i Omar es veuen acompanyats per més xiquets que altres anys. L'acte de l'asguilando és un costum ben arrelat, però en els últims anys semblava participar menys gent. Hui segur que ningú els podrà negar una bona estrena.

La colla s'ha proveït d'uns bons xiulets que van tocant al ritme de la cançó dels pastorets.

- Això vindria bé ara! –diu Carme en sentir la lletra de la cançó.
- El què? –pregunta Eugènia.
- Una miqueta de llenya de romer per a fer un bon foguet –aclareix la seua amiga.
- Ah, sí, que hui fa molt de fred! –exclama Omar.
- Ah, i que bo! Quan encens el foc i fa eixa aroma tan agradable. La meua iaia sempre diu que a sa casa sempre encenien la llar amb llenya de romer que prenia de seguida –explica Nelo.
- La veritat és que un bon foc en hivern és un regal ben bo –contesta Carme.
- Sí! I més abans, quan no devia haver calefacció a les cases –diu Eugènia.
- Ni estufes de gas o de llum –afegí Omar.
- Un bon capçal en aquells temps devia ser molt preat, un bon tió per al foc, un regal en forma de llum i calor que els feia la naturalesa –diu Nelo, quasi pensant en veu alta.

Mentre raonen no s'han adonat que ben a prop d'ells hi ha aquell home nerviós i fugisser que sempre hi veuen amb un sac a l'esquena. Eugènia és qui pressent una mirada estranya. Es gira i el veu a un parell de metres d'ells. Cap dels xiquets l'ha sentit acostar-se.

—Ah! —crida Omar fent un pas enrere.
—És ell! —afig Eugènia.

Nelo es queda parat, no gosa dir ni paraula. Es queda mirant-lo als ulls, les mirades de tots dos es troben en un punt incert com flotant en l'aire, juntes, sense separar-se, com per una atracció, com la de dos pols. De sobte Nelo fa un pas endavant per a acostar-se a ell.

—Què fas? —crida Omar.
—Si és el Pare Ll... —Eugènia es tapa a ella mateixa la boca per a no acabar de dir aquelles paraules.

Però Nelo ni tan sols es gira a mirar-los, està decidit a mirar de cara la seua por, a enfrontar-se als seus malsons.

Aquell home vell, amb la pell dura de tants anys de caminar pel sol, de dormir sense un trespol, el mira amb el posat seriós sense immutar-se. Els seus llargs cabells blancs i la seua atapeïda barba encara deixen entreveure una mirada noble, uns ulls que expressen sofriment i patiment mentre miren a aquell xiquet que s'acosta. L'espera quiet amb una mà en el seu voluminós sac i espera la reacció de Nelo que se li apropa amb valentia.

Tots dos estan l'un davant de l'altre, tan sols uns pams els separen. Es queden així durant uns instants que semblen eterns, impassibles, immòbils mirant-se fixament fins que Nelo li pregunta:

- Què busques? A mi?
- A tu? I per què t'havia de buscar?
- Perquè tu eres el Pare... –Nelo no acaba la frase perquè el vell l'interromp.
- Només busque una miqueta de menjar, obrint contenidors i agarrant allò que els altres no volen.

Una pausa, un silenci sura per l'aire. Nelo reflexiona sobre eixes paraules, un munt d'imatges de la seua infància passen ràpidament per la seua ment.

- Ah!..., i aleshores... –diu Nelo dubtant sense poder enfilat paraula.
- Ah! Potser..., podries..., perquè... sí, per què no véns amb nosaltres? –salta de seguida Eugènia que ha sentit la conversació.
- Amb vosaltres? La gent no vol acostar-se a mi.
- Això és perquè no et coneixen –afeg Carme.

Tots cinc es dirigeixen cap a la colla. Els majors, en veure que els xiquets acompanyen eixe home i que Eugènia el duu agafat de la mà, li ofereixen la seua hospitalitat. El geni que hi ha a l'interior d'Eugènia s'ha despertat màgicament i tots es queden embadalits per aquell gest de caritat de la xiqueta.

La nit de Nadal és la nit més especial, la nit amb més solidaritat, com és costum tots i totes actuen amb generositat.

Al llarg d'aquesta setmana a l'escola estem treballant el projecte Done'm l'asguilando, a través del qual volem recuperar un costum i una tradició ben nostre que en el cas del folklore valencià ha originat cançons a posta com explicava Manuel Sanchis Guarner en el *Cançonet Valencià de Nadal*.

Per a desenvolupar aquest projecte volem que l'alumnat faça partícip la seua família i és per això que vos demanem que contesteu a aquestes preguntes senzilles.

- Què és l'asguilando?
- Quan se solia fer? Per què?
- Alguna vegada n'han vist algun o n'han participat en algun?

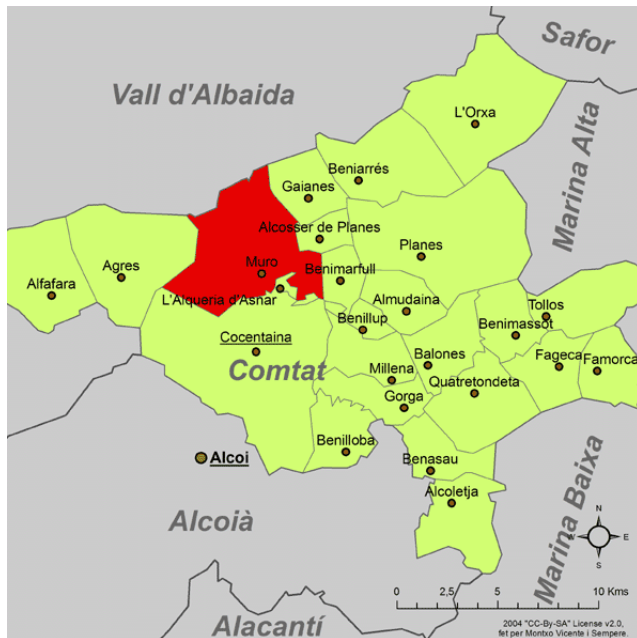

La nadala Done'm asguilando es originària de la localitat de Muro, a la comarca del Comtat. En aquestes webs podràs trobar més informació de la comarca i de la població:

<http://www.vilademuro.net/ca/Arees/14/turisme/>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Muro_d'Alcoi

[https://ca.wikipedia.org/wiki/Comtat_\(País_Valencià\)](https://ca.wikipedia.org/wiki/Comtat_(País_Valencià))

Per la seua situació, ¿quin és el clima de la comarca del Comtat? _____

Quines característiques té? _____

Patrimoni natural del Comtat: serra de Mariola

La serra de Mariola és un dels parcs naturals més importants d'aquestes terres. Buscarem informació de la serra, per conèixer millor la comarca.

<http://serramariola.org/>

<http://www.parquesnaturales.gva.es/ca/web/pn-serra-de-mariola/conocenos>

Entre quines comarques està situada la serra de Mariola?

.....

Quin és el cim més alt i a quina altura es troba?

.....

Quins rius importants hi naixen?

.....

Busca el nom d'algunes espècies de flora:

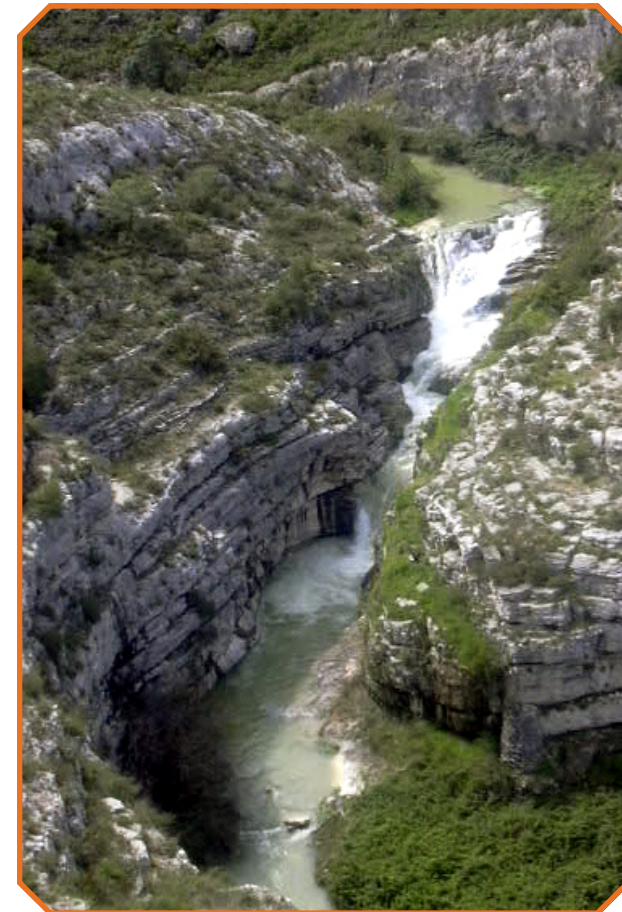
.....

.....

Busca el nom d'algunes espècies de fauna:

.....

.....

Muro: Aspectes econòmics

- Muro tenia fins als anys seixanta una economia bàsicament rural, amb conreus de secà. A quin sector de l'economia pertany aquesta activitat?
- Quins són els conreus de secà de la zona?

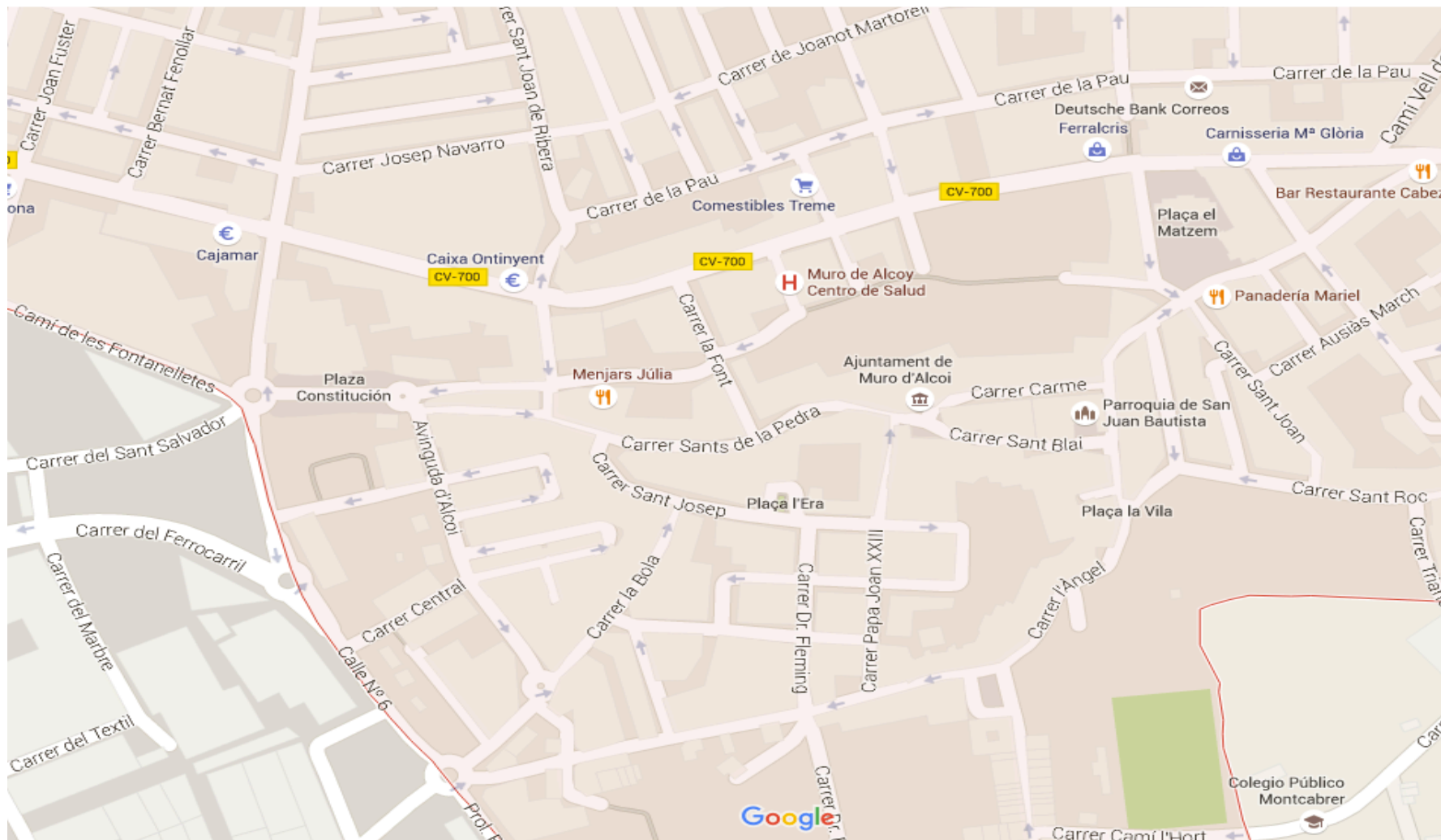
- A partir dels anys seixanta l'activitat econòmica principal ha sigut la indústria tèxtil i la fabricació artesana de guitarres. A quin sector econòmic pertany aquesta indústria?

D'asquilando per Muro

Traça la ruta que faries per la ciutat de Muro d'Alcoi, per a recaptar l'asquilando, eixint de la plaça de la Constitució i acabant en l'Ajuntament.

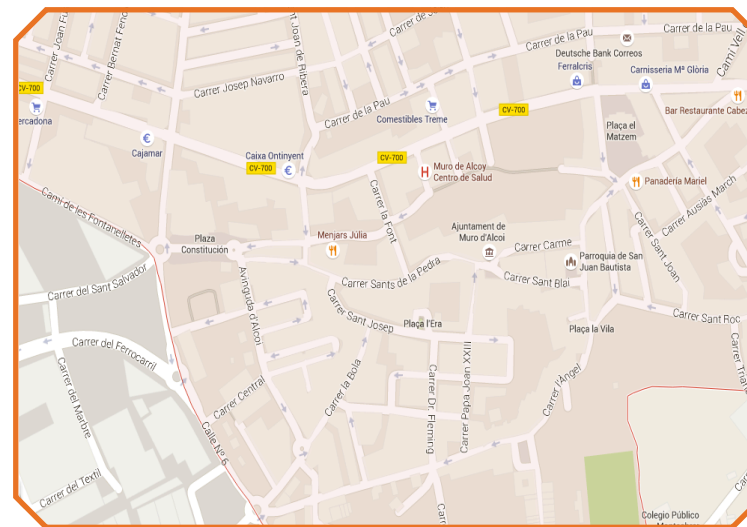
D'asguilando per Muro

Explica la ruta que has pensat:

- Eixida:
-
-
-
-
-
-
-

Quina ruta faries al teu poble per a recaptar l'asguilando?

- Eixida:
-
-
-
-
-
-
-

Espai reservat per a posar un plànol de la localitat on es treballa el material o inserir-ne qualsevol altre per a fer un recorregut.

Quan les colles eixien per a demanar l'asguilando, els oferien els dolços típics valencians que es cuinaven a casa. Un dels dolços que es recaptava eren els rosegons, fets amb farina, ous i ametlles.

Provem a fer nosaltres la recepta?

- Pregunta a casa si coneixen alguna recepta de rosegons.
- Busca en llibres de cuina alguna recepta de rosegons.
- Busca en la web:

http://cuinadiari.blogspot.com.es/2012_04_01_archive.html

www.comarcarural.com/valencia/recetario/dulces/rosegons.htm

www.mundorecetas.com/recetas/receta13906-ROSEGONS.html

Recepta de rosegons

Ingredients per a 25 rosegons aproximadament:

- 2 ous + 1 per a pintar
- 250 g de sucre
- 250 g d'ametlles o 150 g d'ametlles i 100 g d'avellanes, millor amb pell
- 1 culleradeta de pell de llima ratllada
- 1/2 culleradeta de canyella en pols (opcional)
- 250 g de farina
- 1 paperet de gasosa blanc i 1 paperet lila/blau

Estris:

Bol gran per a fer la barreja, batedora, safata forn, ganivet de pa o elèctric, paper de forn

Elaboració:

1. Bat els ous amb el sucre.
2. Seguidament posa-hi la pell de llima ratllada i la fruita seca i remena-ho.
3. Posa-hi la meitat de la farina i remena-ho. Afegeix els paperets de gasosa i després l'altra meitat de la farina. Ha de quedar una pasta semblant a la plastilina. Si veus que hi falta farina, posa-n'hi una mica més.
4. Acaba de barrejar-ho tot bé amb una espàtula i deixa reposar la massa una horeta.
(Escalfa el forn amb funció ventilador a 180°)
5. Fes-ne dues "barres" allargades. Talla-les a llesquetes una mica esbiaixades (sí resulta difícil tallar les llesques, es pot coure primer un poc, tallar-les i després tornar a posar-les al forn).
6. Pinta les llesquetes amb ou.
7. Enforna de 20 a 25 minuts fins que veges que es dauren i estan ben dures.

Nom i cognoms: _____

Ingredients per a 25 rosegons:

• Si volem fer el doble de rosegons, quina quantitat d'ingredients necessitarem?
Quants rosegons eixiran aproximadament?

Ingredients per a rosegons:

Nom i cognoms: _____

Quins estris utilitzarem?

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Elaboració:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____

Quin altre nom poden rebre els rosegons?

Nom i cognoms: _____

Necessitem fer la llista de la compra, per poder fer-ne la recepta. Després calcularem quant ens costarà i quants diners posarem cadascú per a poder comprar tots els ingredients.

Llista de compra

Calculem quant ens costarà

• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€
• _____	→	_____	€

Calculem quants diners hem de posar cadascú

Cadascú hi posarà

€

Cuando las pandillas salían a cantar para recoger el aguinaldo, llevaban sus instrumentos musicales y la mayoría de las veces eran instrumentos rudimentarios hechos en casa.

Si queremos salir para celebrar nuestro propio aguinaldo, necesitaremos instrumentos. Os gustaría probar a hacer vuestras sonajas?

- Busca en la web instrumentos musicales que podamos hacer en clase.
- Si no encuentras ninguno, puedes probar con estas sonajas de cartón.

Sonajas de cartón

Necesitaremos:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Nombre y apellidos:

Elaboración:

La partitura de l'asguilando dels Pastorets de Verdegàs està en un compàs de 3/4 on caben tres notes negres o una blanca i una negra o una blanca amb puntet. Si subdividim la negra hi caben 6 corxeres en un compàs.

Fem activitats:

1. Compta quants compassos hi ha.

- Hi ha compassos.

2. Compta quantes notes negres hi caben.

- Hi caben notes negres.

3. Quantes notes blanques amb puntet hi caben?

- Hi caben notes blanques amb puntet.

4. Quantes corxeres hi caben?

- Hi caben corxeres.

Els pastorets

TORNADA MELÒDICA

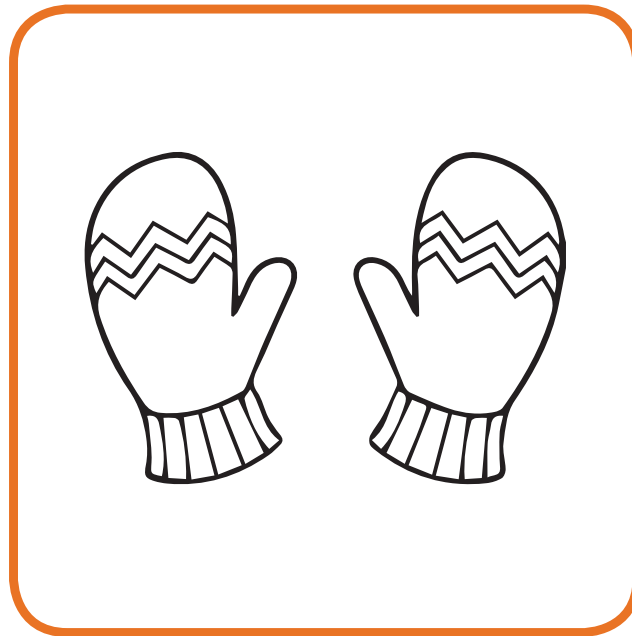

CANT

DESCRIBE IT!

What does it feel like?

What is it made of?

Where do you find it?

What is it used for?

DESCRIBE IT!

What does it feel like?

What is it made of?

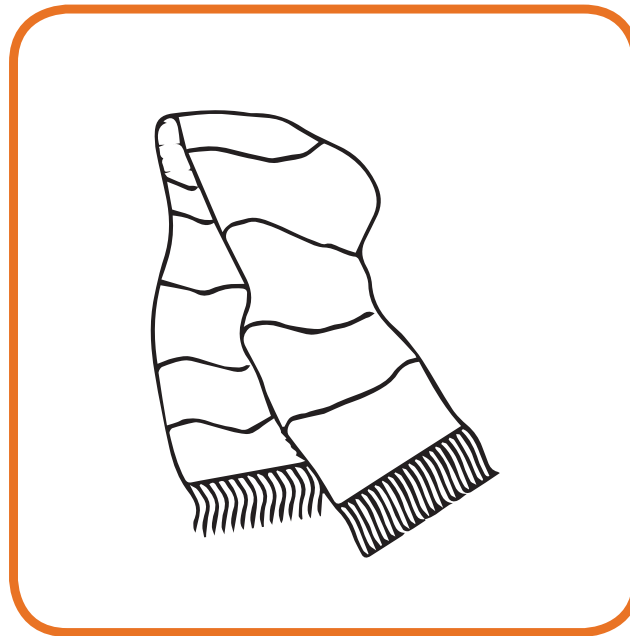
Where do you find it?

What is it used for?

DESCRIBE IT!

What does it feel like?

What is it made of?

Where do you find it?

What is it used for?

DESCRIBE IT!

What does it feel like?

What is it made of?

Where do you find it?

What is it used for?

L'asguilando de Muro *Done'm asguilando* té una melodia molt animada i festiva que ens apropa a un ball entusiasta. Hem dividit la nadala seguint una estructura amb tres parts que hem anomenat: CANT 1, CANT 2 i GRUP INSTRUMENTAL. Basant-nos en aquesta estructura realitzarem la dansa següent.

• GRUP INSTRUMENTAL

En aquesta secció ens mantindrem enfrontats marcant el ritme amb els peus a mode de marxa. Cal tindre en compte que hi ha una repetició d'aquesta secció en què la música fa uns paronets, és a dir, es para de forma seca i de seguida continua. Quan vinga aquest moment de parada, cal marcar-lo amb els peus junts.

• CANT 1 "Done'm asguilando..."/ "Passen bones festes..."

En aquesta secció ballarem amb el company que tenim davant, seguint el ritme de la música. Ens agafarem d'un braç i de l'altre, ballant de forma alegre i divertida.

• CANT 2 "Obriguen els..."

Aprofitarem aquesta secció per a canviar de parella i fem el mateix tipus de ball de la secció CANT 1. És molt important seguir el ritme de la música i tindre una actitud alegre i festiva.

INTRO	CANT 1	CANT 2	CANT 1	INSTRUMENTAL	CANT 1	CANT 2	INSTRUMENTAL (paronets)	CANT 1	CANT 2	CANT 1	INSTRUMENTAL
-------	--------	--------	--------	--------------	--------	--------	----------------------------	--------	--------	--------	--------------

En la tertúlia del conte hem parlat de sentiments, emocions, valors...

- Com es devien sentir els nostres amics en festejar l'asguilando?

- Has viscut alguna situació semblant on t'hages sentit així?

- Què senten els xiquets en veure el Pare Llop?

- T'has sentit alguna vegada així? Quan?

Reconeixes els sentiments d'aquestes emoticones?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

• Què penses que sentiries si isquéreu a cantar l'asguilando?

- En el conte es parla d'alguns comportaments i qualitats d'unes persones amb les altres, els anomenem **valors**.

Quins valors dels que apareixen en el conte es representen en aquestes imatges?

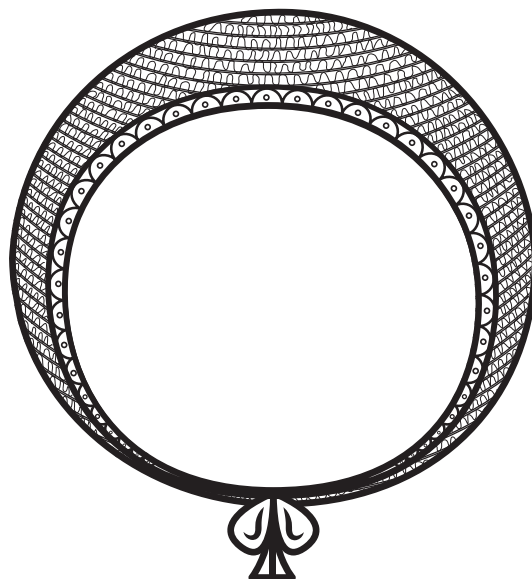

A les cançons d'asguilando de vegades es parla de vestir el Jesuset. S'anomenen peces de roba com gamboixet, caroteta, camisola, faldó...

Així és com abans es vestia els nadons. Però, saps quines són eixes peces de roba?

Gamboixet o gambuix, en altres llocs es diu cambuix (cast. capillo, cambuj):

Cobricap de tela fina que portaven les dones i els infants de mamella: aquelles per subjectar-se els cabells, i aquests per a tenir el cap dret.

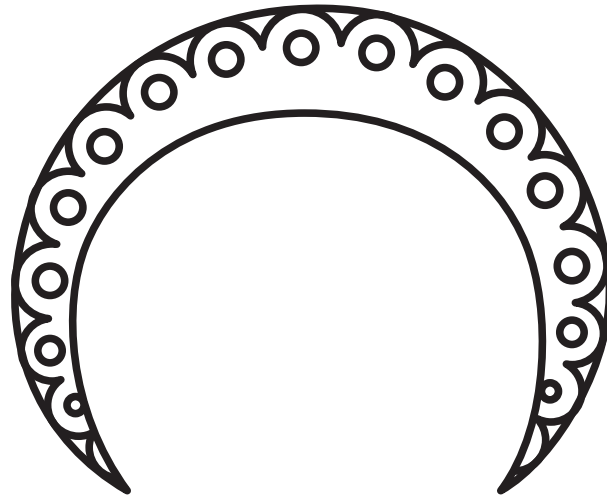
¡Pots decorar les peces de roba!

Caroteta:

Espècie de gorreta o de còfia que porten els xiquets de bolquers, feta de tela o de randa i més o menys adornada, que tapa les orelles i es lliga davall de la barba.

En l'actualitat s'utilitza al món faller, per cobrir el cap als més menudets.

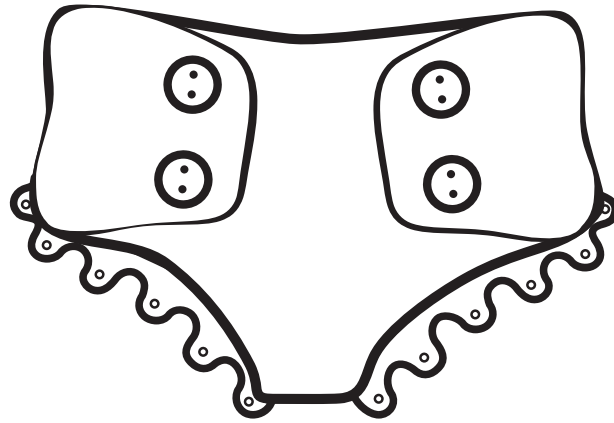

Calcetes de bolquer.

Calcetes amples de cotó, ris o perlé que es col·loquen damunt dels bolquers dels nadons.

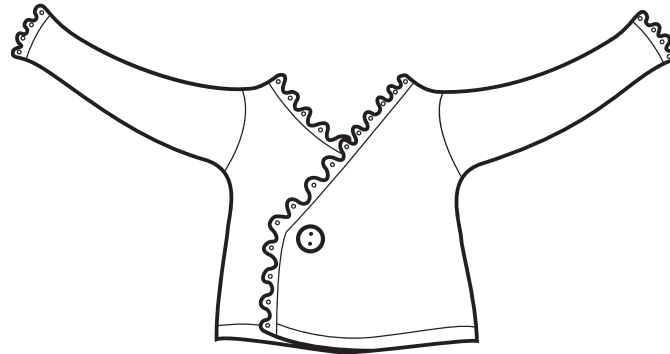
A les nades diu que li porten calcetes perquè al xiquet van a acurtar.

Camisola (cast. camisita):

És una camisa menuda. Bolcar la criatura és posar-li la camisola, les calcetes.

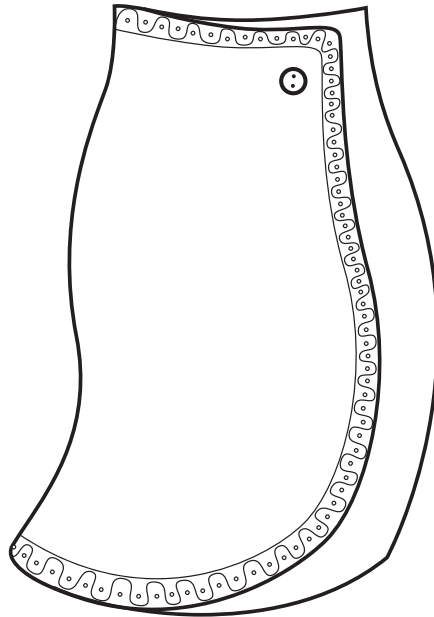
Camiseta (cast. camiseta):

És la peça de vestit que es duu davall de la camisa i és més curta que aquesta.

Faldó:

És la part del bolquer que cobreix el cos des de la cintura cap avall. És la peça que va damunt de les calcetes.

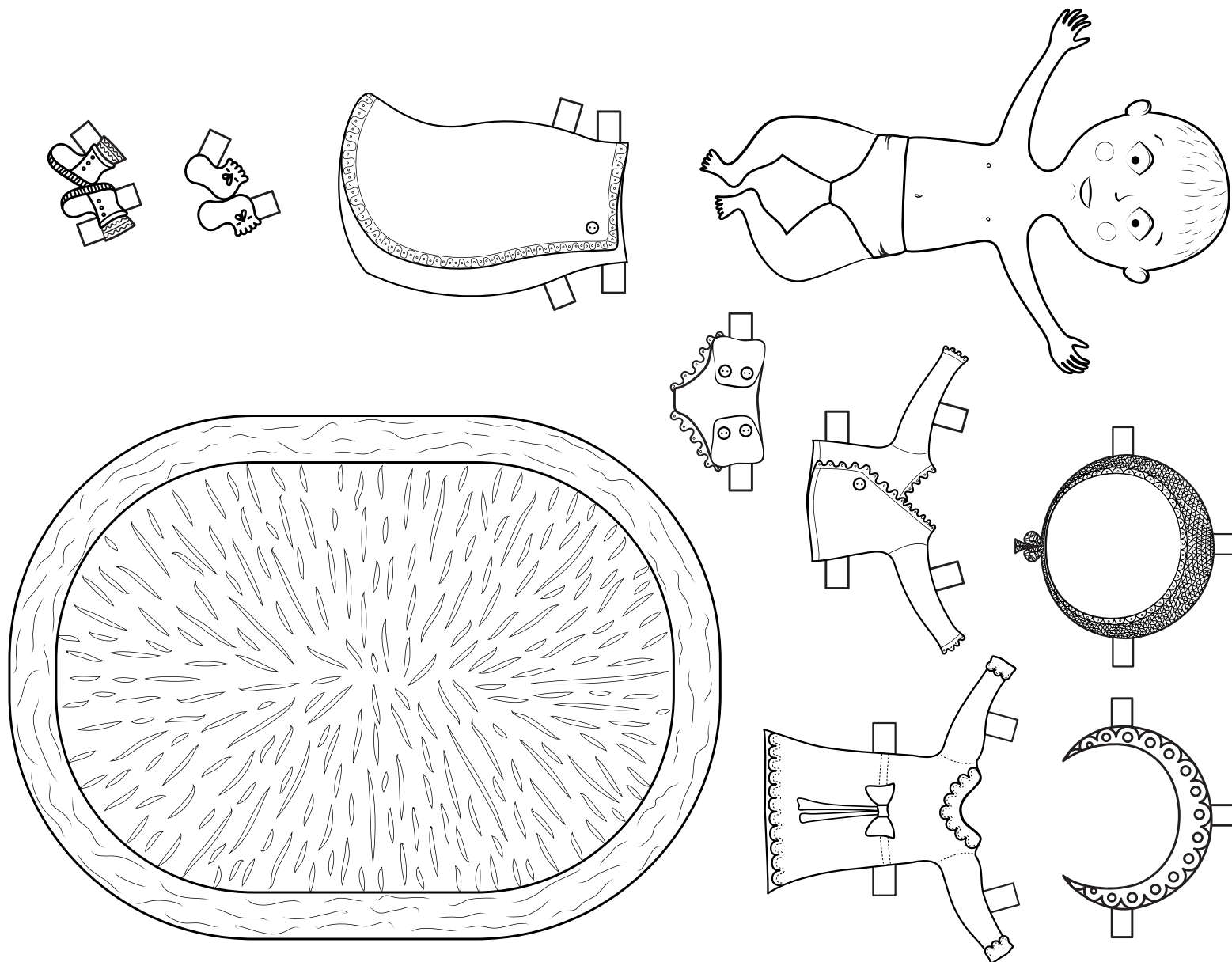
Sabatetes:

Calçat de cuir o de llana amb soleta de pell, que solen dur les criatures que encara no caminen per a tenir els peus calents.

Ara que ja coneixes les peces de roba pots decorar el retallable i jugar amb ell!

- Aquestes peces de roba encara s'utilitzen en l'actualitat, pots posar-ne el nom?

Arribats a aquest punt hem pogut aprendre moltes coses al voltant de l'asguilando. En aquest document final de síntesi recollirem allò més important de tot el que hem treballat.

- Explica amb les teues paraules en què consisteix l'asguilando i per què es feia.
.....
.....
- Quines cançons d'asguilando has pogut conèixer i d'on són aquestes cançons?
.....
.....
- Què pots comentar del lloc d'origen de les cançons?
.....
.....
- Quan es recaptava l'asguilando, quin menjar se solia oferir?
.....
.....

- Les persones s'acompanyaven d'instruments, en saps algun?

.....

.....

- Pel que fa a la indumentària, has après alguna paraula nova?

.....

.....

- T'agradaria eixir a recaptar l'asguilando pel teu poble? Quina ruta hi podríem fer?

.....

.....

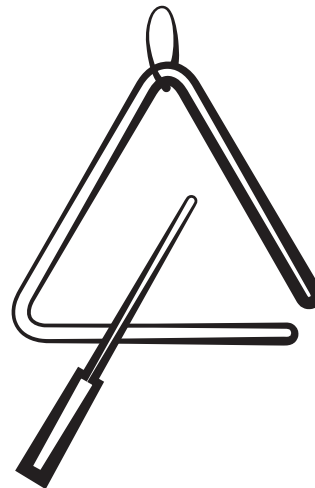
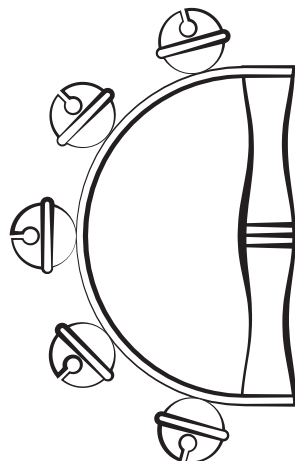
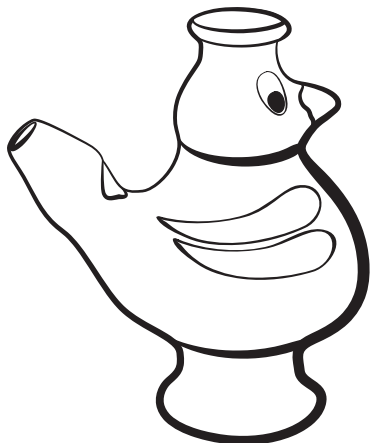
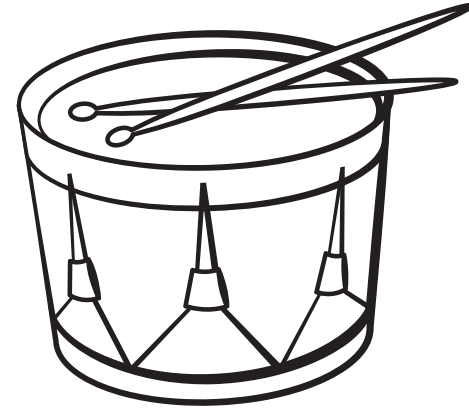
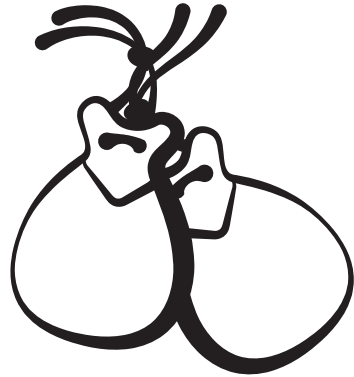
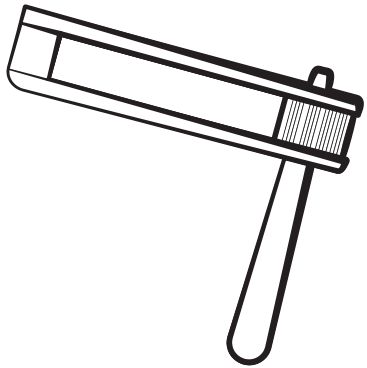
.....

.....

Al conte diu que els més menuts no paren de fer sorolls amb carraques, simbombes, botelles, culleres, canyes, tambors, xiulets... Reconeixes alguns d'aquests instruments? Pinta'ls.

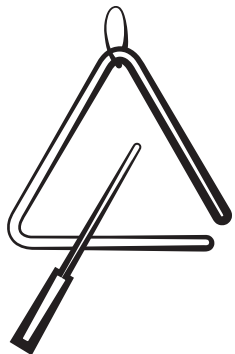

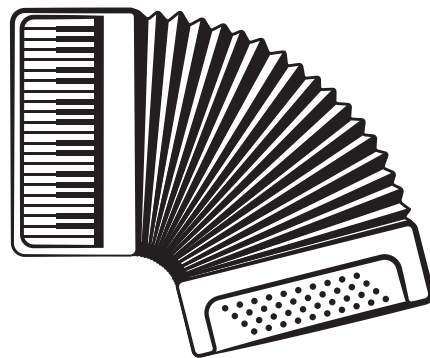
Pots posar noms als instruments següents?

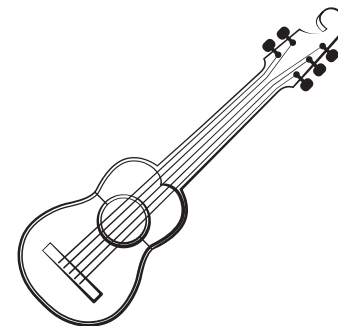
D

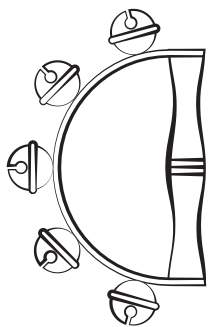
T

A

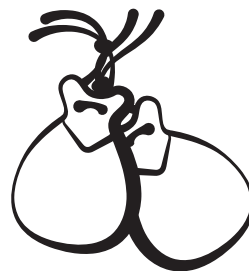
LI

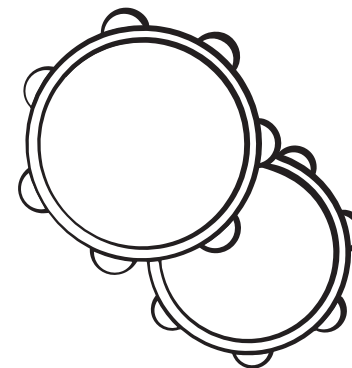
S

V

P

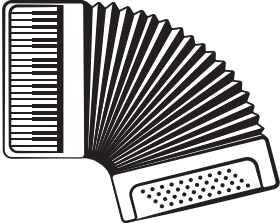
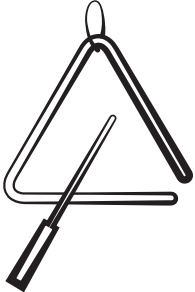

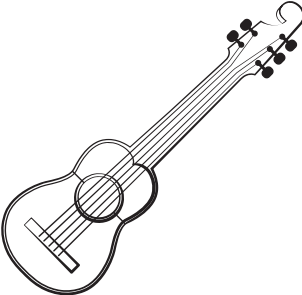
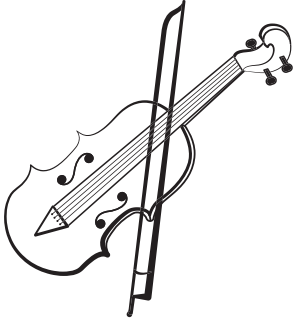
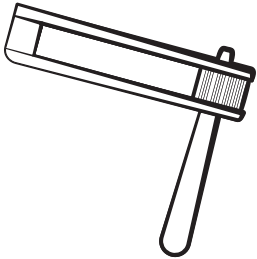
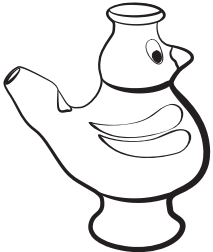
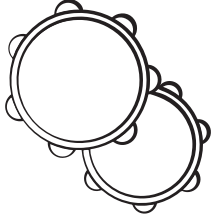
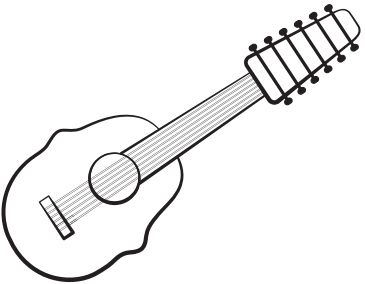
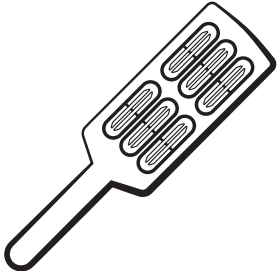

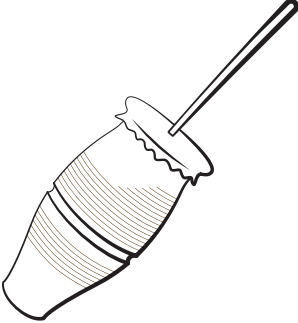

P

Eres capaç de classificar els instruments següents en famílies?

INSTRUMENTS

Famílies d'instruments

Corda

Vent

Percussió

-
-
-
-
-
-
-

-
-
-
-
-
-
-

-
-
-
-
-
-
-

